

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 20. januar 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Julie Heidi Sørensen
Sagsnr.: 2022-733-0142
Dok.: 2660999

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om definitionen af strafbare handlinger og sanktioner for så vidt angår overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger

KOM (2022) 684

Nyt notat.

1. Resumé

Kommissionen har den 2. december 2022 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om definitionen af strafbare handlinger og sanktioner for så vidt angår overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger. Forslaget har til formål at fastsætte minimumsregler for definitionen af strafbare handlinger og sanktioner for overtrædelser af Unionens restriktive foranstaltninger. Forslaget er omfattet af retsforbeholdet og har derfor hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Fra dansk side er man umiddelbart positivt indstillet over for forslaget.

2. Baggrund

Det følger af artikel 83, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), at Europa-Parlamentet og Rådet ved direktiv kan fastsætte minimumsregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger, samt for straffene herfor på områder med kriminalitet af særlig grov karakter, der

har en grænseoverskridende dimension. Der er tale om følgende kriminalitetsområder: terrorisme, menneskehandel og seksuel udnyttelse af kvinder og børn, ulovlig narkotikahandel, ulovlig våbenhandel, hvidvaskning af penge, korruption, forfalskning af betalingsmidler, edb-kriminalitet og organiseret kriminalitet.

Det følger imidlertid også af TEUF artikel 83, stk. 1, at Rådet på baggrund af udviklingen i kriminaliteten ved enstemmighed kan vedtage en afgørelse om at tilføje andre kriminalitetsområder.

Kommissionen fremsatte den 25. maj 2022 på baggrund af situationen i Ukraine et forslag til Rådets afgørelse om at tilføje overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger som et kriminalitetsområde i henhold til TEUF artikel 83, stk. 1.

Rådet vedtog enstemmigt den 28. november 2022 en afgørelse om at tilføje overtrædelse af restriktive foranstaltninger til listen over kriminalitetsområder (Rådets afgørelse (EU) 2022/2332). Rådsafgørelsen er omfattet af retsforbeholdet.

På den baggrund fremsatte Kommissionen den 2. december 2022 et forslag til et direktiv om definitionen af strafbare handlinger og sanktioner for så vidt angår overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger. Forslaget blev samme dag oversendt til Rådet i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 83, stk. 1, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294, hvorved Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

I medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og TEUF ("retsforbeholdet"), deltager Danmark ikke i vedtagelsen af direktivet, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

Restriktive foranstaltninger er EU-sanktioner, der kan indføres over for lande, ikke-statslige enheder og juridiske og fysiske personer uden for EU med det formål at ændre en bestemt adfærd eller politik. De er bindende for medlemsstaterne og for enhver person eller enhed, der er omfattet af medlemsstaternes jurisdiktion. Det EU-retlige sanktionsregime kan betegnes som tosporet, idet EU dels gennemfører restriktive foranstaltninger, som er

vedtaget af FN's Sikkerhedsråd, dels iværksætter selvstændige EU-sanktioner.

Forslaget supplerer Kommissionens forslag til direktiv om inddrivelse og konfiskation af aktiver fremsat den 25. maj 2022, idet der lægges op til, at konfiskationsdirektivet også skal finde anvendelse på overtrædelse af restriktive foranstaltninger, når en sådan adfærd udgør en strafbar handling efter nærværende direktivforslag. Det forventes på den baggrund, at nærværende direktivforslag vil blive vedtaget så hurtigt, som processen tillader, forud for vedtagelse af konfiskationsdirektivet. Det bemærkes, at konfiskationsdirektivet ligeledes er omfattet af retsforbeholdet.

3. Formål og indhold

Formål

Direktivforslaget har fire overordnede mål:

1. Tilnærme definitionerne af strafbare handlinger vedrørende overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger.
2. Sikre effektive, afskrækkende og forholdsmæssige sanktionstyper og sanktionsniveauer for strafbare overtrædelser af Unionens restriktive foranstaltninger.
3. Fremme grænseoverskridende efterforskning og retsforfølgning.
4. Forbedre den operationelle effektivitet af de nationale håndhævelseskæder med henblik på at fremme efterforskning, retsforfølgning og sanktionering.

Anvendelsesområdet for direktivet er ifølge artikel 2, stk. 1, og stk. 2, litra a, overtrædelser af Unionens restriktive foranstaltninger vedtaget af Unionen på grundlag af artikel 29 TEU og artikel 215 TEUF, når der er tale om følgende kategorier:

- a) foranstaltninger vedrørende indefrysning af pengemidler og økonomiske ressourcer,
- b) forbud mod at stille pengemidler og økonomiske ressourcer til rådighed,
- c) forbud mod at indrejse i eller transit gennem en medlemsstats område,
- d) økonomiske og finansielle sektorspecifikke foranstaltninger og
- e) våbenembargoer.

Definition af strafbare handlinger

Direktivforslagets artikel 3, stk. 1, pålægger medlemsstaterne at sikre, at nærmere bestemte overtrædelser af Unionens restriktive foranstaltninger udgør strafbare handlinger, når de begås forsætligt. Artikel 3, stk. 2, litra a-i, indeholder en opstilling af, hvilke typer af overtrædelser af Unionens restriktive foranstaltninger der i medfør af direktivet skal anses for strafbare handlinger. De strafbare handlinger omfatter bl.a. overtrædelser af de forbud og restriktioner, der er indeholdt i Unionens restriktive foranstaltninger (litra a-g), adfærd, der har til formål at omgå Unionens restriktive foranstaltninger (litra h), og overtrædelser af vilkår i tilladelser udstedt af kompetente myndigheder til at udføre visse aktiviteter, der ellers er forbudt i henhold til de restriktive foranstaltninger (litra i). Eksempelvis skal det udgøre en strafbar handling at stille pengemidler eller økonomiske ressourcer til rådighed eller gøre dem til gunst for en udpeget person eller enhed eller et udpeget organ i strid med et forbud i henhold til Unionens restriktive foranstaltninger, jf. artikel 3, stk. 2, litra a.

Det følger endvidere af direktivforslagets artikel 3, stk. 3, at overtrædelse af de forbud og restriktioner, der er indeholdt i Unionens restriktive foranstaltninger efter stk. 2, litra a-g, tillige udgør en strafbar handling, hvis den begås ved grov uagtsomhed.

Det følger desuden af direktivforslagets artikel 3, stk. 4, at intet i stk. 2 skal forstås således, at det pålægger fysiske personer forpligtelser, der er i strid med retten til ikke at inkriminere sig selv og retten til ikke at udtale sig som nedfældet i EU's Charter om grundlæggende rettigheder og direktiv (EU) 2016/343 om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under retssagen i straffesager. Det følger endvidere af artikel 3, stk. 5, at stk. 2 heller ikke berører de gældende regler om professionelle aktørers indberetning, fortrolighed og tavshedspligt, herunder f.eks. tavshedspligt i forbindelse med juridisk rådgivning i forbindelse med en voldgiftsprocedure.

Efter direktivforslagets artikel 4 skal medlemsstaterne sikre, at anstiftelse af, medvirken og tilskyndelse til at begå de i artikel 3 nævnte overtrædelser samt forsøg på at begå en række af overtrædelserne udgør strafbare handlinger. Det må antages, at medvirken og forsøg kun omfatter de forsætlige handlinger i artikel 3.

Direktivforslagets artikel 6 vedrører juridiske personers strafferetlige ansvar. Efter artikel 6, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at juridiske personer kan drages til ansvar for de i artikel 3 og 4 omhandlede strafbare handlinger, som for at skaffe den juridiske person vinding begås af en fysisk person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person, og som har en ledende stilling inden for den juridiske person ved f.eks. at have bemyndigelse til at repræsentere den juridiske person. Efter artikel 6, stk. 2, skal medlemsstaterne tillige sikre, at juridiske personer kan drages til ansvar, når manglende tilsyn eller kontrol fra den i stk. 1 omhandlede persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå en af de i artikel 3 og 4 omhandlede strafbare handlinger til fordel for den juridiske person.

Sanktionstyper og -niveauer

Direktivforslagets artikel 5 indeholder krav til de strafferetlige sanktioner over for fysiske personer. Efter stk. 1 pålægges medlemsstaterne at sikre, at de i artikel 3 og 4 omhandlede lovovertrædelser kan straffes med strafferetlige sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelserne og har afskrækkende virkning.

Efter artikel 5, stk. 2, skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de lovovertrædelser, der er omhandlet i artikel 3, kan straffes med en maksimumsstraf af fængsel. Overtrædelse af artikel 3, stk. 2, litra h, nr. iii-v, skal kunne straffes med en maksimumsstraf på mindst et års fængsel, hvis den strafbare handling involverer pengemidler eller økonomiske ressourcer af en værdi på mindst 100.000 euro, eller en række indbyrdes forbundne overtrædelser begået af samme gerningsperson udgør en værdi på mindst 100.000 euro, jf. artikel 5, stk. 3. Overtrædelse af artikel 3, stk. 2, litra a-g, litra h, nr. i-ii, og litra i, skal kunne straffes med en maksimumsstraf på mindst fem års fængsel, hvis den strafbare handling involverer pengemidler eller økonomiske ressourcer af en værdi på mindst 100.000 euro, jf. artikel 5, stk. 4. Den foreslåede kategorisering i artikel 5, stk. 2-4, afspejler ifølge bemærkningerne til direktivforslaget overtrædelsernes grovhed, samtidigt med at beløbsgrænsen udskiller de mere alvorlige overtrædelser.

Det følger af artikel 5, stk. 5, i direktivforslaget, at medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at fysiske personer, der har begået en strafbar handling som omhandlet i artikel 3 og 4, kan pålægges

yderligere sanktioner i form af bøder. Det må antages, at yderligere sanktioner i form af bøder skal kunne pålægges sammen med en fængselsstraf.

Direktivforslagets artikel 7 vedrører strafferetlige sanktioner over for juridiske personer. Efter direktivforslagets artikel 7, stk. 1, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at en juridisk person, der drages til ansvar efter artikel 6, er genstand for sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har en afskrækkende virkning, herunder bl.a. strafferetlige og administrativt pålagte bøder, udelukkelse fra offentlige ydelser eller tilskud, udelukkelse fra adgang til offentlig finansiering, herunder udbudsprocedurer, tilskud og koncessioner, og andre sanktioner. Andre sanktioner kan ifølge bestemmelsen bl.a. være udelukkelse fra udøvelse af forretningsaktiviteter og tvangsopløsning efter retskendelse.

Overtrædelse af artikel 3, stk. 2, litra h, nr. iii-v, skal kunne straffes med bøder, hvis maksimumgrænse skal være mindst 1 pct. af den juridiske persons samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for bødeførelsen, jf. artikel 7, stk. 2. Overtrædelse af artikel 3, stk. 2, litra a-f, litra h, nr. i-ii, og litra i, skal kunne straffes med bøder, hvis maksimumgrænse skal være mindst 5 pct. af den juridiske persons samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for bødeførelsen, jf. artikel 7, stk. 3.

Direktivforslagets artikel 8 og 9 oplister en række omstændigheder, der skal anses som hhv. skærpende og formildende omstændigheder. Eksempelvis skal det efter artikel 8, litra a, betragtes som en skærpende omstændighed, at den strafbare handling blev begået inden for rammerne af en kriminel organisation. Efter artikel 9 betragtes det som en formildende omstændighed, at gerningspersonen giver de kompetente myndigheder oplysninger, som de ellers ikke ville have været i stand til at opnå, og som hjælper dem med at identificere eller retsforfølge andre lovovertrædere og/eller hjælper dem med at fremskaffe sådant bevismateriale.

Sammenhæng med konfiskationsdirektivet, direktivet om strafferetlig bekæmpelse af hvidvask og whistleblowerdirektivet

Direktivforslagets artikel 10 pålægger medlemsstaterne at sikre, at penge midler eller økonomiske ressourcer, der er omfattet af Unionens restriktive foranstaltninger, med hensyn til hvilke den udpegede person eller enhed eller det udpegede organ begår eller deltager i en strafbar handling som omhandlet i artikel 3, stk. 2, litra h, nr. i eller ii, skal betragtes som udbytte fra

et strafbart forhold i overensstemmelse med Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om inddrivelse og konfiskation af aktiver (KOM (2022) 245). Det omfatter efter nr. i at skjule pengemidler eller økonomiske ressourcer, der ejes, besiddes eller kontrolleres af en udpeget person eller enhed eller et udpeget organ, og som bør indefrysnes i overensstemmelse med Unionens restriktive foranstaltninger, ved at overføre disse pengemidler eller økonomiske ressourcer til tredjepart, samt efter nr. ii at hemmeligholde det forhold, at en person, en enhed eller et organ, der er omfattet af restriktive foranstaltninger, er den endelige ejer eller begunstige af pengemidler eller økonomiske ressourcer, ved at afgive urigtige eller ufuldstændige oplysninger.

Det foreslås med direktivforslagets artikel 17, at artikel 2 i direktiv (EU) 2018/1673 om strafferetlig bekæmpelse af hvidvask af penge ændres, således at en overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger udgør en ”kriminell handling” (førforbrydelse) i henhold til direktivet om strafferetlig bekæmpelse af hvidvask. Herved vil hvidvask af penge, der involverer formuegoder hidrørende fra en overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger, udgøre en strafbar handling efter artikel 3 i direktivet om strafferetlig bekæmpelse af hvidvask.

Der bemærkes, at både forslaget til konfiskationsdirektiv og direktivet om strafferetlig bekæmpelse af hvidvask af penge er omfattet af retsforbeholdet.

Direktivforslagets artikel 14 pålægger desuden medlemsstaterne at sikre, at den beskyttelse, der ydes i henhold til direktiv (EU) 2019/1937 til whistleblowere, også finder anvendelse på personer, som indberetter en overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger som omhandlet i artikel 3 og 4.

Jurisdiktion og forældelsesfrister

Det følger af direktivforslagets artikel 11, stk. 1, at en medlemsstat skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at fastlægge sin jurisdiktion med hensyn til de i artikel 3 og 4 omhandlede strafbare handlinger i følgende tilfælde: den strafbare handling er helt eller delvist begået på dens område eller ombord på et luftfartøj eller et skib under dets jurisdiktion, gerningspersonen er statsborger eller har fast bopæl i medlemsstaten eller er embedsperson i medlemsstaten og handler i embeds medfør, den strafbare handling

blev begået til fordel for en juridisk person, der har hjemsted på medlemsstatens område, eller i forbindelse med virksomhed, der helt eller delvis udøves på medlemsstatens område.

Endvidere skal en gerningsperson, der er statsborger eller har fast bopæl i medlemsstaten, kunne retsforfølges uafhængigt af, om ofret har indgivet en anmeldelse det sted, hvor den strafbare handling blev begået, eller den stat, på hvis område den strafbare handling blev begået, har indgivet en anmeldelse.

Direktivforslagets artikel 12 vedrører forældelsesfrister. Efter artikel 12, stk. 1, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at fastsætte en forældelsesfrist, der sikrer, at de strafbare handlinger efter artikel 3 og 4 kan efterforskes, retsforfølges og pådømmes i tilstrækkelig lang tid, efter at handlingen blev begået, således at disse strafbare handlinger kan bekæmpes effektivt. Efter artikel 12, stk. 2, skal strafbare handlinger, som kan straffes med en maksimumstraf på mindst fem års fængsel, jf. artikel 5, stk. 4, kunne efterforskes, retsforfølges og pådømmes i mindst fem år, efter at den strafbare handling blev begået. Det følger dog af forslaget artikel 12, stk. 3, at medlemsstaterne kan fastsætte en forældelsesfrist, der er kortere end fem år, men ikke kortere end tre år, forudsat at fristen kan afbrydes eller suspenderes i tilfælde af nærmere bestemte handlinger.

Koordinering, samarbejde, rapportering og evaluering

Direktivforslagets artikel 13 pålægger medlemsstaterne at sikre koordinering og samarbejde på strategisk og operationelt plan mellem alle deres kompetente myndigheder, der er involveret i forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning af strafbare handlinger vedrørende overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger. Til efterforskning og retsforfølgning skal medlemsstaterne efter artikel 15 endvidere sikre, at der er adgang til effektive efterforskningsredskaber.

Det følger af direktivforslagets artikel 16, at medlemsstaterne, Europol, Eurojust, Den Europæiske Anklagemyndighed og Kommissionen skal samarbejde om at bekæmpe de i artikel 3 og 4 omhandlede strafbare handlinger.

Direktivforslagets artikel 18 pålægger medlemsstaterne at sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest seks måneder efter direktivets ikrafttræden. Direktivforslagets artikel 19 fastsætter endvidere forpligtelser for medlemsstaterne til at

rapportere statistiske data samt Kommissionens forpligtelse til at rapportere og evaluere virkningen af direktivet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at direktivforslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet i TEU artikel 5, stk. 3. Kommissionen har i den forbindelse bl.a. anført, at overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger er et særligt alvorligt kriminalitetsområde, da det kan fastholde trusler mod den internationale fred og sikkerhed, underminere konsolideringen af og støtten til demokratiet, retsstaten og menneskerettighederne og medføre betydelig økonomisk, social og samfunds- og miljømæssig skade. Medlemsstaterne har for nuværende forskellige definitioner af og sanktioner for overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger, hvorfor den samme overtrædelse kan straffes med forskellige sanktioner og på forskellige håndhævelsesniveauer. Det kan ifølge Kommissionen medføre, at foranstaltningerne kan omgås ved ”forumshopping” og i sidste ende kvasi-straffrihed, hvilket undergraver effektiviteten og håndhævelsen af Unionens restriktive foranstaltninger.

Kommissionen anfører endvidere, at overtrædelser af Unionens restriktive foranstaltninger har en iboende, grænseoverskridende dimension, da overtrædelserne normalt begås af fysiske eller juridiske personer, der opererer på globalt plan.

På den baggrund finder Kommissionen, at formålet om at sikre fælles definitioner af strafbare handlinger vedrørende overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger og adgang til strafferetlige sanktioner herfor, der er effektive, har en afskrækkende virkning og står i et rimeligt forhold til overtrædelsen, bedst kan nås på EU-plan.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Efter straffelovens § 110 c, stk. 3, straffes den, der overtræder bestemmelser indeholdt i eller udstedt i medfør af forordninger, som er vedtaget med hjemmel i TEU artikel 60, 301 eller 308 eller TEUF artikel 215 eller 352, og som tager sigte på helt eller delvist at afbryde eller indskrænke de finansielle eller økonomiske forbindelser med et eller flere lande uden for Den Europæiske Union eller på tilsvarende sanktioner over for enkeltpersoner, grupper af personer eller juridiske personer, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 år. Uagtsomme overtrædelser kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år, jf. stk. 4.

Hvidvaskloven indeholder regler om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask, mens straffeloven kriminaliserer hvidvask. Det følger af straffelovens § 290 a, stk. 1, at den, der konverterer eller overfører penge, som direkte eller indirekte er udbytte af en strafbar lovovertrædelse, for at skjule eller tilsløre den ulovlige oprindelse, straffes for hvidvask med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Straffen kan efter § 290 a, stk. 2, stige til fængsel i 8 år, når hvidvasken er af særlig grov beskaffenhed, eller som følge af den opnåede eller tilsigtede vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.

Det følger af straffelovens § 6, at handlinger hører under dansk straffemyndighed, hvis de er foretaget i den danske stat, på dansk fartøj, som befinder sig inden for et fremmed myndighedsområde, af en person, der hører til fartøjet eller som rejsende følger med dette, eller på dansk fartøj, som befinder sig uden for et myndighedsområde. Handlinger, som er foretaget inden for et fremmed myndighedsområde af en person, der på tidspunktet for sigtelsen har dansk indfødsret, er bosat i den danske stat eller har lignende fast ophold her i landet, hører under dansk straffemyndighed, bl.a. hvis handlingen også er strafbar efter lovgivningen på gerningsstedet (dobbelt strafbarhed), jf. § 7, stk. 1. Handlinger foretaget uden for et myndighedsområde hører ligeledes under dansk straffemyndighed, når personen har den i § 7, stk. 1, nævnte tilknytning, hvis handlingen kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder, jf. § 7, stk. 2.

Det følger af straffelovens § 21, stk. 1 og 3, at handlinger, som sigter til at fremme eller bevirke udførelsen af en forbrydelse, kan straffes for forsøg, når der for lovovertrædelsen kan idømmes en straf, der overstiger fængsel i 4 måneder. Det følger endvidere af § 23, stk. 1, at alle, der ved tilskyndelse,

råd eller dåd har medvirket til overtrædelse af en given straffebestemmelse, kan straffes.

Straffelovens 5. kapitel indeholder regler om strafansvar for juridiske personer. Efter § 25 kan juridiske personer straffes med bøde, når det er bestemt ved eller i medfør af lov. Strafansvar for juridiske personer omfatter som udgangspunkt enhver juridisk person, herunder aktie-, anparts- og andels-selskaber, interessentskaber, foreninger, fonde, boer, kommuner og statslige myndigheder samt enkeltmandsvirksomheder, hvis de under hensyn til deres størrelse og organisation kan sidestilles med et selskab, jf. straffelovens § 26. Efter straffelovens § 27 forudsætter strafansvar for en juridisk person, at der inden for dens virksomhed er begået en overtrædelse, der kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer eller den juridiske person som sådan. Det følger af straffelovens § 306, at der kan pålægges juridiske personer strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel for overtrædelse af straffeloven.

Det følger af straffelovens § 50, stk. 2, at en bøde kan idømmes som tillægsstraf til anden strafart, når tiltalte ved lovovertrædelsen har opnået eller til-sigtet at opnå økonomisk vinding for sig selv eller andre.

De almindelige regler om straffens fastsættelse findes i straffelovens §§ 80-82. Straffelovens § 80 angiver de hovedhensyn, som i almindelighed skal indgå ved straffastsættelsen. Eksempelvis følger det af straffelovens § 80, stk. 1, at der ved straffens fastsættelse under hensyntagen til ensartethed i retsanvendelsen skal lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden.

Straffelovens §§ 81 og 82 indeholder endvidere en ikke-udtømmende række af hhv. skærpende og formildende omstændigheder, som i almindelighed skal indgå ved straffens fastsættelse. Eksempelvis skal det efter § 81, nr. 3, indgå som en skærpende omstændighed, at gerningen er særligt planlagt eller led i omfattende kriminalitet. Efter § 81, nr. 8, skal det indgå som en skærpende omstændighed, at gerningen er begået i udførelsen af offentlig tjeneste eller hverv eller under misbrug af stilling eller særligt tillidsforhold i øvrigt. Efter § 82, nr. 9, skal det indgå som en formildende omstændighed, at gerningsmanden frivilligt har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse, og efter § 82, nr. 10, at gerningsmanden har givet oplysninger, som er afgørende for opklaringen af strafbare handlinger begået af andre.

Straffelovens regler om forældelse findes i lovens 11. kapitel. Efter straffelovens § 93 er det maksimum i strafferammen for den pågældende overtrædelse, der er afgørende for forældelsesfristen. Det følger af straffelovens § 93, stk. 1, nr. 2, at forældelsesfristen er 5 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 4 år for overtrædelsen. Forældelsesfristen er 10 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 10 år, jf. stk. 1, nr. 3. Forældelsesfristen regnes fra den dag, da den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt, men afbrydes når den pågældende gøres bekendt med sigtelsen, eller når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen, jf. § 94, stk. 1 og 5.

Det følger af straffelovens § 110 f, at tiltale for en forbrydelse i straffelovens kapitel 12, herunder § 110 c, stk. 3, i alle tilfælde er genstand for offentlig påtale, der sker efter justitsministerens påbud.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af direktivforslaget, da forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Direktivet vil derfor ikke gælde i eller være bindende for Danmark.

Såfremt man fra dansk side vælger at indføre regler svarende til direktivforslaget, vil det medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning, herunder en forhøjelse af eksisterende strafferammer.

Økonomiske konsekvenser

Danmark deltager ikke i en kommende vedtagelse af direktivforslaget, da forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Direktivet har derfor ingen statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Direktivforslaget vurderes at have begrænsede budgetmæssige virkninger for de medlemsstater, der er bundet af direktivet. Såfremt man fra dansk side vælger at indføre regler svarende til direktivet, vil det kunne have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Eventuelle udgifter kan bl.a. henføres til sikring af effektive efterforskningsredskaber til efterforskning af strafbare handlinger vedrørende overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger samt koordinering og

samarbejde mellem de kompetente myndigheder, der er involveret i forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning af de strafbare handlinger i direktivet.

Det fremgår af budgetvejledningens pkt. 2.4.1, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter skal afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsrammer.

Det vurderes, at forslaget ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet i Danmark.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Der vurderes ikke at være andre konsekvenser forbundet med forslaget.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Politimæssigt og Retligt Samarbejde i perioden fra den 5. til den 16. december 2022.

9. Generelle forventninger og andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen deler ønsket om at styrke håndhævelsen af overtrædelser af EU's restriktive foranstaltninger og er derfor umiddelbart positivt indstillet over for forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev den 4. juli 2022 orienteret om forslag til direktiv om inddrivelse og konfiskation af aktiver i et grund- og nærhedsnotat, hvori det fremgår, at Kommissionen havde fremsat et forslag til rådsafgørelse om at tilføje overtrædelse af restriktive foranstaltninger til listen over kriminalitetsområder med det formål senere at fremsætte et direktivforslag om minimumsregler for definitionen af strafbare handlinger og sanktioner.

Det nærmere indhold i direktivforslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.